

KIIRTÓS

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúramentes havilap

Úrnapja 2017

„Tegyétek ezt az én emlékezetemre”
(1Kor 11,24.25)

„Elsőrendű ünnep a legünnepélyesebb istentisztelettel, szentséges körmenettel és ünnepélyes nyolcaddal. Az Isten háza az egész nyolcad alatt a leggazdagabb virágdíszben és illatos erdei zöldben pompázik. S a hívők tömege is azon versenyez városban és faluban, hogy a házakat és utcákat, kiváltképpen a körmenet útján, ájtatosan, hívő módon feldíszítse és ékesítse.”

Így tettek a szentlászlóiak is. A helyi szokásoknak megfelelően”búgyicskák” állításával, a templom ünnepi díszbe öltöztetésével ünnepeltük „... azt a csodálatos titkot, hogy a kenyér és a bor külső színe alatt Jézus Krisztusnak, az Istenembernek teste és vére, istensége és embersége, valójában, igazán és lényegileg jelen van.”

Az Üdvözítő irántunk való végtelen szeretetéből megtörte saját isteni

Fönségét, hogy lelkünk táplálékává lehessen az örök életre. De egyúttal “megalázza” az ellenkezni szerető emberi értelmet is, mert olyan nagy misztériumot mutat nekünk a Jó Isten, melyet ha az ember önmagát le nem győzi és alázatos hittel el nem fogadja a megérthetlent, nem lehet méltó Őhozzá! Jézus azt kéri tőlünk, hogy mi is adjuk oda magunkat, törjük meg magunkat Őérte. Bánjuk meg méltatlan vagy kevés áhítattal végzett szentáldozásainkat, melyekkel megszomorítottuk Krisztust a szeretet szentségében; fogadjuk meg, hogy a jövőben gyakori szentáldozásaink

alkalmával sem fogunk soha megfeleltetni arról, hogy a végtelen fölségű Isten az, akit ekkor szívünkbe fogadunk. „Boruljunk le és rettegve imádjuk e Szentséget, mint igaz Istenséget!”

Védőszentünk, Szent László megünneplése

Június utolsó hétvégéjén Pilisszentlászlón a sportpályán került sor a község védőszentjének, Szent László királynak méltó megünneplésére. A leghíresebb lovagkirályunk és kereszténységünk megerősítőjének ünnepi műsora Tóth Attila kedves bevezető üdvözlő szavaival vette kezdetét a déli harangszót követően. Elsőnek az újabb tagokkal megerősített Nefelejcs énekkarunk lépett az igen szép kivitelezésű pódiumra. A több évtizede működő Elsikné Petkó Margitka által vezetett énekkarunk nagy királyunk ünnepléséhez méltó repertoárját adta elő. A Pilisszentkeresztről érkezett kedves vendégeinkkel megerősített Párkányi „Ozembuch” népi zenekar már a műsor megkezdése előtt szórakoztatta a nagyérdemű közönséget. A fellépők közötti műsorszünetben szintén ők biztosították a jó hangulatot. Vadvirág óvoda gyerekeinek előadása méltó bizonyítéka volt az óvónők és segítők gondos, odaadó munkájának. Igazolva ezzel, hogy jó kezekben vannak „ovisaink”. A Kékvölgy iskola pedagógusai és néhány tanítványuk igen komoly ünnepi műsorral léptek fel. A nézők közül sokan hiányolták azt, hogy nem voltak bekapcsolva a hangosítók, így csodálatos, lenyűgöző repertoárjukat csak a közvetlenül színpadi emelvény előtt ülők élvezhették, de sajnos azok sem teljes egészében. A valóban értékes műsor után az ebéd elkészültéig

ismét az „Ozembuchék” biztosították a jó hangulatot.

Haáz Imre és segítői Emike és Terike, már

pihengetve vártak a csodálatos vaddisznó pörkölt megfőzésére. A valóban nagyon ízletes ebéd

elfogyasztása után a finomabbnál finomabb süteményeket hordták ki derék asszonyaink. Majd az ebéd „leöblítése” után, László Tamás országgyűlési képviselő tartotta meg ünnepi beszédét, melyet a jelenlévők nagy tapssal jutalmaztak. A pilisszentkereszti asszonyok néhány népdalának eléneklését követően Szvorák Katalin Kossuth díjas előadóművész előadása következett. A művésznő bevezető szavaiban röviden ismertette, éltette nagy királyunk jelentős szerepét történelmünkben, majd az ünneppel kapcsolatos énekeket adott elő, valóban művészi szinten. Az előadását követően jutott hivatalos egy órás műsorához az „Ozembuch” együttes. Műsoruk közben Tibor atya tartott szentmisét a Kalászi Kórus közreműködésével. Pap Lajos szívsebész professzor úr a sportpálya mellett elhaladva közölte, hogy a templomban fogja megtartani előadását. A közönségből szinte mindenki felgyalogolt a templomhoz és betérve meghallgatta professzor úr színvonalas előadását. Visszagyalogolva a sportpályára, megkóstolhattuk az addigra elkészült krumplibabákat, amit közben a krumplibaba sütőversenyben résztvevő csapatok sütöttek. A krumplibaba sütés versenyszerűen történt: ízre, külalakra, és úgy tudom időre is. A helyezéseket Rudolf János, Enikő és az Izbégre leköltözött falunk szülötte, Dombai János zsűri

tagok elbírálása alapján történt. Nem volt könnyű a feladatuk, hiszen mind a négy csapat tagjai, helyi lakosok, így jól értenek a krumplibaba sütéshez. Az első helyezést Dankovics István és csapata érdemelte ki. A második helyezésen Juhászné Editke, Dombainé Jutka és Vrhovina Józsefné Rozika, Macsej Beáta páros osztozott. A harmadik helyen Necsníkné Ilonka, Vanyákné Julika végzett.

Este hét órától a Cinege zenekar koncertjét hallgattuk, és táncolhattak, akik még nem fáradtak el. A szombati rendezvényt

mintegy 400 fő látogatta. A négyszáz vendég jelenlétét a Rudolf János által készített 380 darab díszes

nyakba akasztható embléma elfogyása is igazolja, amelyből nem jutott mindenkinek. Szőgyénből ahová a legtöbben települtek ki az 1947 évi lakosságcseré által, nem tudtak jönni, mert éppen az egyik szülöttüket szentelték pappá.

A vasárnapi műsor Majnek Jenő püspök úr, községünk szülöttje, szentmiséjével kezdődött, amelyen Nefelejcs énekkarunk derék asszonyai is közreműködtek. A szentmise után az érdeklődőknek lehetőségük volt megtekinteni Rayman Tamás igen értékes pálos korabeli kő és téglá valamint a sokrétű néprajzi gyűjteményét.

A Szent László nap Rudolf János kezdeményezésére, Tóth Attila polgármester javaslatára, Pilisszentlászló Község Önkormányzata anyagi támogatásával került megrendezésre. A szervezésben, majd a gyakorlati munkában is oroszlánrészt vállalt a főszervező Rudolf János, Petkó Gáborné, Ildikó, Juhász Károlyné, Edit, és Dombai Gáborné, Jutka, valamint Vrhovina Anett. Munkájukat számos falubelink támogatta, akik jelentős mértékben hozzájárultak a közös munka sikeréhez. A teljesség hitele nélkül az odaadó segítők: Vrhovina Józsefné Rozika, Necsníky Ferencné Ilonka, Macsej Beáta, Sárai Györgyné, Erzsike, Dombai Károlyné, Anika, Vrhovina Jánosné, Marika. A főzési munkát a már fent említett Haáz Imre és kedves neje, Emike, valamint Drözsöb Terike végezték. És végül, de nem utolsósorban Rudolf János főrendező és kedves felesége, Edina, valamint családja közreműködését sem szabad kihagyni.

A nagy sátor szakszerű felállítása is dicséretesnek mondható, ezért elismerő köszönet illeti Krkos Attila falugazdánkat és Petkó Gábor szabadon választott képviselőnket, Vrhovina Szabolcs aktivistánkat és Mikula Albertet, akik nem csak felállították, de a többi rendező segítségével szakszerűen le is bontották és elszállították a helyére.

Köszönet a polgárőrség tagjainak, akik közreműködtek a biztosításban. A fenti személyeken kívül köszönet mindenkinek, aki munkájával, vagy szervezéssel hozzájárult a rendezvény sikeres lebonyolításához.

Fotók, szöveg: Franyó Rudolf

Szent László napján...

A püspöki mise után a Kápolnában nyílt meg Szent László lovagkirályt, életét, tetteit bemutató kiállítás. A polgármesteri köszöntő után idősebb Dr. Lomnici Zoltán Úr méltatta a gondosan összeállított, kiállított anyagot és Szent László király cselekedeteit, életművét.

Államalapító Szent István király művének megszilárdítója Szent László volt, aki a magyar életet, a magyar eszményt tette kereszténnyé és szentté. A vizet fakasztó szent király görög és sumér mondák isteneit, félisteneit, hőseit, az ószövetségbeli Mózeszt idézi, aki(k) a vándorló, szomjazó és zúgolódó harcosaikat, népeiket Isten segítségével vízhez juttatták. A sziklából forrást fakaszt egy botütés, vagy - mint Szent László teszi - imája vagy bárdja által. Esetleg lova patkójának nyomán fakad tiszta víz.

A víz a keresztény hagyományban nemcsak az enyhülést, hanem a bűntől való megtisztulást és a keresztvíz révén a kereszténnyé válást jelenti.

Szent László szigorú törvényei - több törvénykönyvben kerültek rögzítésre - azok a normák, amelyek „tiszta vizet öntöttek a pohárba”. Szabályozták a keresztény és nem keresztény magyarok, valamint a velük élő más népek, nemzetiségek mindennapjait hosszú évszázadokon át.

Őrizzük Szent László király tiszta vizét lelkünkben és testünkben, környezetünkben! És ne csak az idei Szent László évben, hanem mindvégig.

"Dicsőséges Szent László, Krisztus seregének oszlopa, nemzedednek sziklaszilárd reménysége!

Tekintsd téged kérő és oltalmazban bíró néped odaadó buzgóságát; te, aki már irgalmat nyertél, légy hozzánk irgalmas, járj közben értünk, és nyerd meg mindnyájunk üdvösségét!"

Gallai Gergely

Szent László vándorkiállítás

Fotó: Gallai Gergely

A Püspöki szentmisét követően Rudolf János kapcsolatainak köszönhetően hozzánk az elsőként érkezett védőszentünk emlékezetét megújító kiállítási anyaga. A nagymiséről hazafelé tartó emberáradatnak lehetősége volt, még a református testvéreink istentisztelete előtt betérni a két évszázados neobarokk stílusban épült kápolnánkba. A kiállítást Tóth Attila meleg üdvözlő szavaival vette kezdetét, melyekkel Dr. Lomnici Ferenc urat az Európai Unió Emberi Méltóság Tanácsának elnökét üdvözlölte. Neki köszönhetően lett 2017 év

hazánk és a kereszténység lovagkirályának az éve. Dr. Lomnici Ferenc úr javaslatát példaértékűen az országgyűlés egyhangúlag, tehát hazánk összes pártjának támogatása által elfogadta. Dr. Lomnici úr lenyűgöző beszédében méltatta nagy lovagkirályunk nemes erényeit, aki a trónra testvérét javasolta, és csak annak lemondása után vállalta el nemes lelkűen hazánk keresztény hitének a megerősítését. Nemes lelkűségére méltó bizonyíték az, hogy nagyapja megvakítását megbocsátva közreműködött I. István királyunk szentté avatásában. Aztán további közreműködése által az Árpád-házból további személyek is szentté lettek avatva. Dr. Lomnici Ferenc úr a továbbiakban ismertette, hogy a lovagkirályunkat méltató vándorkiállítás a Keleti Kárpátokból érkezett két hétig marad Pilisszentlászlón, aztán végig megy a történelmi Nagy Magyarországon. Ezt természetesen csak úgy tudják megoldani a szervezők, hogy a kiállítási anyagot több példányban készítették. Beszédjében arra is kitért az elnök úr, hogy szeptemberben az országhatároktól függetlenül, minden Szentlászló

Fotó: Gallai Gergely

nevű település polgármesterét meghívják az Országházba. Lomnici úr kíséretével részt vett Majnek Jenő püspöki szentmiséjén, így alkalma volt körülnézni a templomban és a mellette lévő csodálatosan rendben tartott templomkertben, amelyről nagyon elismerően nyilatkozott. Igen tartalmas beszédjét, még az istentisztelet előtt befejezte. Nemes szándékú hagyománytisztelő munkájához sok sikert kívánva búcsút vettünk nagy tiszteletű vendégunktól.

Franyó Rudolf

Hírek a községházából

Pilisszentlászló Község Önkormányzat Képviselő – testület ülése

Pilisszentlászló Képviselő testülete 2017. június 16-án 14 órai kezdettel rendkívüli ülést tartott.

Jelen volt képviselők: Tóth Attila polgármester, Kiss Mónika alpolgármester, dr. Illés György alpolgármester, Vanyák Imre alpolgármester, Petkó Gábor, és Rudolf János képviselők. **Távol lévő képviselő:** Hicsák János képviselő.

Hivatalból jelen voltak az ülésen: dr. Gerendás Gábor jegyző, Bartha Enikő irodavezető Tóth Attila polgármester: üdvözölte a jelenlévőket, majd kérte a Képviselő-testületet hogy szavazzon a „pilisszentlászlói 169/4 hrsz-ú ingatlanra vonatkozó eladási árról” szóló sürgősségi indítvány napirendre vételéről. A Képviselő-testület a 6 igen szavazattal a sürgősségi indítványt napirendre vette.

Hicsák János megérkezett az ülésterembe, így a képviselők teljes létszámmal folytatták az ülést.

Tóth Attila polgármester: kérte a Képviselő-testületet, hogy szavazzanak a „Pilisszentlászló Petőfi tér környezetrendezéséről” szóló sürgősségi indítvány napirendre vételéről. A Képviselő-testület 5 igen, 1 nem és 1 tartózkodással a sürgősségi indítványt napirendre vette.

1. Sürgősségi indítvány a Pilisszentlászlói 169/4 hrsz-ú ingatlanra vonatkozó ajánlat tárgyában

Előadó: Tóth Attila polgármester ismertette az indítványt. Dr. Illés György előadta hogy egyeztetni kell Dombai Józseffel, hogy továbbra is használja - e az ingatlant, mert akkor neki kell fizetni a felmerült költségeket. Néhány további hozzászólás után. **Képviselő-testület** 7 igen szavazattal úgy döntött, hogy a nevezett ingatlant 4.500.000 Ft. vételáron a Dombai József javára bejegyzett holtig tartó haszonélvezeti jog terheléssel meg kívánja vásárolni.

2. Sürgősségi indítvány Pilisszentlászló, Petőfi tér környezetrendezéséről

Előadó: Tóth Attila polgármester ismertette az indítványt. Rudolf János képviselő konkrét kivitelezési árajánlat nélkül nem javasolja az indítvány napirendre tűzését. **A Képviselő-testület** 4 igen 2 nem és 1 tartózkodással elfogadta a határozati javaslatot.

3. Előterjesztés Vándortábor tárgyában

Előadó: Tóth Attila polgármester: a Képviselő-testület 7 igen szavazattal elfogadta, a határozati javaslatot. A határozati javaslat lényege, hogy az Önkormányzat a vándortáborozásra alkalmas fejlesztéseket hajt végre a sportpályán lévő ingatlanon, amihez a Pilisi Parkerdő Zrt 1,9 millió forint értékű támogatást biztosít az Önkormányzat részére.

4. Előterjesztés a Szentendre Város Egészségügyi Intézményeinek „Az alapellátás és népegészségügy rendszerének átfogó fejlesztése – népegészségügy helyi kapacitás fejlesztése” c., VEKOP-7.2.2-17 kódszámú felhíváson való indulásáról és a szentendrei praxisközösség pályázatának támogatásáról

Előadó: Tóth Attila. ennek a hosszú „nyakatekert” szövegnek egyszerű ésszel felmérve az a lényege, hogy községünk évente legfeljebb 350 000 forint összeggel támogatja ezt a szépen megfogalmazott kezdeményezést, amit a Képviselő-testület egyhangúan megszavazott.

5. Előterjesztés a Városi Szolgáltató Nonprofit Zrt-vel kötött hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződés megszüntetéséről

Előadó: Tóth Attila polgármester: a Képviselő-testület 6 igen, egy nem szavazattal, úgy döntött hogy a Városi Szolgáltató Nonprofit Zrt. Helyett, új hulladékgazdálkodási közszolgáltató kiválasztása tárgyában közbeszerzési eljárást indít, amely lefolytatására a polgármestert bízta meg.

6. Előterjesztés víziközmű vagyonelemek állami tulajdonba kerüléséről

Előadó: dr. Gerendás Gábor jegyző ismertette, hogy nem ingatlant ad át, csak a benne lévő csöveket. Rudolf János képviselő felhívta a figyelmet arra, hogy a 011/ hrsz. Is szerepel ezen az átadó listán. Ezen a területen azonban biztos, hogy nincs semmilyen csővezeték. Dr. Gerendás Gábor jegyző: véleménye szerint, ha kiderül, hogy nincs a terület alatt cső, akkor nyilvánvalóan arról nem

készül szerződés. Rudolf János képviselő: véleménye szerint az egész falu alatt van csővezeték. Hicsák János képviselő: meglátása szerint most olyan dolgokat kellene átadni, melyek nincsenek is. További 38 igen, hozzászólás után a Képviselő-testület 6 igen szavazattal a Polgármester határozati javaslatát elfogadta, és az alábbi javaslatot hozta:

1. Felhatalmazza a polgármestert a kizárólagos állami tulajdonban álló regionális víziközműrendszerhez csatlakozó, önálló átadási ponttal le nem választott önkormányzati tulajdonban lévő víziközmű vagyonelemeknek a Magyar Állam tulajdonába kerülésével kapcsolatos, a víziközműszolgáltatásról szóló 2011. évi törvény alapján kötendő megállapodás és az egyéb kapcsolódó jognyilatkozatok aláírására.

2. az 1. ponttól eltérően a pilisszentlászlói 011/ hrsz-ú ingatlan és az abban lévő csőhálózat esetleges átadására vonatkozóan külön Képviselő-testületi döntés szükséges.

7. Előterjesztés a Duna - Vértés Köze Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társuláshoz való csatlakozási és kilépési szándékokról

Előadó: Tóth Attila polgármester: ismertette az előterjesztést, majd szavazásra bocsátotta a négy határozati javaslatot. A Képviselő-testület 7 igen szavazattal elfogadta a határozati javaslatokat, és az alábbi határozatot hozta: 1. hozzájárult ahhoz, hogy Kisoroszi Község Önkormányzat az előírt hat hónapos időköz elteltével és a KEHOP Irányító Hatóság előzetes írásbeli hozzájárulása birtokában tagként csatlakozzon a Duna-Vértés Regionális Hulladékgazdálkodási Társuláshoz. A Képviselő-testület Szigetszentmiklós Város Önkormányzata és Halásztelek Város Önkormányzata esetében viszont a kilépésükhöz járult hozzá.

8. Előterjesztés a Pilisszentlászló 016/5 hrsz-ú ingatlan besorolásának helyi építési szabályzatnak megfelelő rendezéséről

Előadó: Gerendás Gábor jegyző

Kérdés, észrevétel nem lévén, Tóth Attila polgármester szavazásra bocsátotta a határozati javaslatot, amit a Képviselő testület egyhangulag elfogadott.

9. Előterjesztés egyes önkormányzati rendeletek módosításáról

Előadó: Tóth Attila polgármester: Ennél az utolsó napirendi pontnál számos hozzászólás volt az üléseken történő zavarások esetén lévő helyes, célratoró megoldásokról.

10. Egyebek

Tóth Attila polgármester, megadta a szót dr. Illés György alpolgármesternek, aki előadta, hogy nem javasolja az üzlet épületét használatra átadni a polgárörségnek.

Rudolf János képviselő: emlékeztetett arra, hogy három éve, amikor a helyi újságról volt szó, javasolta, hogy a Kürtös lapba kellene az önkormányzatnak becsatlakozni, azt támogatni. Az önkormányzati kiadású Kör-kép című helyi újság megjelenése tudomása szerint ismét kétségessé vált. Véleménye szerint fel kellene venni a kapcsolatot a Kürtös szerkesztőjével, miszerint támogatnák a megjelenést azzal a kitéttel, hogy ami eddig a Kör-képben szólt az önkormányzatról, az most a Kürtösben legyen olvasható.

Hicsák János képviselő: ismételten kéri, hogy a lakossági tüzelőkérdést tartsák napirenden. Javasolja, hogy a Pilisi Parkerdővel való kapcsolatfelvételkor ne csak az úthasználatról, vagy a turista útvonalakról, hanem a lakosságot érintő tüzelő kérdéssről is egyeztessenek.

Tóth Attila polgármester: Úgy gondolta, hogy először talán érdemesebb lenne írásban megkeresni a problémákkal **Petrik János** erdészvezető urat és ha a felvetett kérdésekre nem kielégítő válaszokat kapnak, akkor kérne egy személyes találkozóra lehetőséget.

Visszatérve az önkormányzati újsághoz, kérdezi, hogy mennyire ragaszkodik a testület a nyomtatott megjelenéshez? Nem tartanák, e elegendőnek csak az internetes megjelenést?

Kiss Mónika alpolgármester emlékeztet arra, hogy már többször beszéltek erről a lehetőségről, és mindig az volt a megbeszélések vége, hogy a lakosok többsége szereti kezében fogni, átlapozni az újságot. Sokan nem használják még az internetet.

Tóth Attila polgármester: egyéb kérdés, észrevétel nem lévén megköszöni a testület munkáját, a rendkívüli testületi ülést 15.25 órakor bezárja.

A fenti összefoglaló, csak lényegretörő kivonata a 21 oldalas jegyzőkönyvnek.

Lejegyezte: Franyó Rudolf

Slovensko vás Volá!

A második világháború végéhez közeledve Edvard Beneš egyre hangosabban követelte, hogy a csehszlovákiai németekkel és magyarokkal szemben a kollektív bűnösség elve alapján bánjanak (el). **Célja egyértelmű volt: a németek és magyarok kitelepítése és egy cseh-szlovák - nemzetiségek nélküli, egységes - nemzetállam kialakítása.**

A győztes hatalmak elfogadták a németek kitelepítését a közép-európai térség országaiból, a csehszlovákiai magyarság erőszakos kitelepítésének kérdésében viszont kevésbé mutatkoztak nyitottnak. Az ezt követő politikai egyeztetések végül meghozták a csehszlovák

kormány által várt eredményeket.

A csehszlovák kormány - nagyhatalmi, szovjet támogatással - 1945. áprilisában jelentette meg a programját, mely részletesen tartalmazta a németek és magyarok felelősségre vonását, csehszlovák állampolgárságuktól való megfosztását, valamint vagyonuk lefoglalását. Májusban már a szlovákiai magyarok kitelepítésének terve is napvilágra került. Három szakaszban szándékozták Magyarországra áttelepíteni őket. Ezen, terven belül volt pontosan megfogalmazva a magyarországi szlovákság lakosságcserevel történő áttelepítését Dél-szlovákiai (azaz innen nézve felvidéki területekre).

Az említett csehszlovák területeken élő magyarok száma 570 ezerre volt tehető (1930-as népszámlálás), míg az ugyanakkori magyarországi népszámlálás adatai alapján közel 140 ezer volt a magukat szlováknak (és csehnek) vallók száma. A magyar népszámlálási adatokat a csehszlovák biztosok nem fogadták el és 470 ezerre becsülték a Magyarország területén élő szlovákok számát.

1945. februárjában - amikor már javában zajlottak a magyarországi németek (1941-ben 477ezren vallották magukat németnek. Ebből 250 ezer embert telepítettek ki) elűzése - írta alá a magyar és a csehszlovák kormány a lakosságcserére vonatkozó szerződést. Ennek folyományaként Magyarország területén megkezdte a Csehszlovák Áttelepülési Bizottság (CsÁB) az önkéntes áttelepülést ösztönző munkáját, csábítását. **Slovensko vás volá!** hirdették hónapokon át újságokban, rádióban és mindenhol a szlovákok lakta településeken. "Fűt, fát" és földet, házat ígértek az önként távozóknak, de sokszor elhangzott az a "félretájékoztatás", hogy aki nem megy önként, azt a folyamat lezárulásakor ugyanúgy fogják kidobni Magyarországról, ahogy azt a svábokkal tették. 20 kg-os csomaggal, marhavagonban.

Az önként Csehszlovákiába áttelepülők száma 73 ezer felett volt valamivel - az önként áttelepülők közel húsz százaléka nem beszélt szlovákul.

A CsÁBítás annyira hatékony volt, hogy a nem szlovák származású házastársakon túl az akkori magyar kormányban csalódott és az újabb kitelepítéstől féltő svábok is szép számmal regisztrálták magukat egy szebb jövő reményében a listára.

Orbán Viktor 2016. január 19-én Budaörsön, a magyarországi németek elűzésének (Vertreibung) kormányzati emléknapiján a következőket mondta: *"A hivatalos megnevezés kitelepítés volt, de ennek a szónak a valósághoz nem volt semmi köze. Amit kitelepítésnek neveztek, az valójában a magyar svábok kifosztása és elűldözése volt. Megfosztották őket házaiktól és hazájuktól."* Ugyanezt élték meg a felvidéki magyarok és a magyarországi szlovákok is, hiszen az ígéretekkel szemben alig-alig kaptak valamit, de feladták egzisztenciájukat és sokan itt hagyták családjukat, barátaikat és szülőföldjüket.

Az áttelepítés értelmetlennek bizonyult, hiszen szép számmal maradtak a felvidéken magyarok, sok helyen jelentős többségben. Viszont a magyarországi szlovákság - az 1930-as népszámláláshoz nézve (ennek a népszámlálásának a nemzetiségekre vonatkozó része még egy külön értekezést) - közel egy harmadát költöztették át Csehszlovákiába.

Örökre elment

Örökre elment, mindörökre elhagyta szülőfaluját, az idős kora ellenére is mozgékony Lidi néni. Képzeletünkben örökké megmarad, ahogy szeretetet, és békességet sugárzó arcával mindig sietős léptekkel rótt a Dózsa György utcai házából lányaihoz igyekezve a Béke utcát. Menet közben fiatalhoz, vagy idősebbhez, mindig volt egy-két kedves szava, pedig egész életén át az élet kemény és rögzös útja jutott osztályrészül szeretet „Mamókának”. Lidi néni a XX. század talán legkeményebb legembertelenebb éveinek egyikén, 1929. októberében, a két háború közti gazdasági, válság idején látta meg a napvilágot, itt a Pilis legmagasabban fekvő falujában Pilisszentlászlón. Születését követő vasárnapon Dittrich István másodszori plébánossága idején lett megkeresztelve. Alig 19 évesen 1948 áprilisában kötött házasságot Fekete Albert plébános által Elsík Béla szintén helyi születésű fiatalemberrel. Házasságukból két leány született, akiket odaadón felneveltek, majd kiházasítottak. 1980 karácsonya előtti napokban nagy tragédia érte a családot. Meghalt a családfő. Béla bácsi, akihez fiatal korom

ellenére nagy barátság és munkaköri kapcsolat is fűzött, szintén nagyon jó lelkű ember volt. Ettől kezdve Lidi néni, később mindenki mamókája, egyedül élte közel négy évtizedig szorgos, dolgos hétköznapijait. Egyedül, de mégsem egészen egyedül, hiszen két lányával és családjával, sőt később az unokákkal is napi kapcsolatban volt. Ennek a nehéz korszakot megélt alacsony, törekény nőnek a helytállása, akit nem tudott megtörni az élet kegyetlensége, példaképe lehetne mindannyiunknak. Küzdelmes életének ellenére igen szép kort élt, míg életének 88. esztendejében a halál magához nem ragadta. Június 24-én Szent László királyunk ünneplése alatt kísértük utolsó útjára elhunyt élete párja mellé a templomunk melletti temető kertben. Drága, Lidi néni, nyugodjál békében és legyen könnyű szülőfalud földje! A gyászoló lányai és családjaik nevében engedjék meg kedves olvasóim, hogy megköszönjem mindazok részvételét, akik elkísérték utolsó útjára és sírjára koszorút, virágot helyeztek.

Franyó Rudolf

Vojnovými stopami našich starých otcov od Alp po Jadran

V tieto roky si pripomíname 100 rokov od Veľkej vojny, ktorá neskôr dostala meno Prvá svetová vojna. Môj priateľ Rudo Fraňo (pre čitateľov Trubnika ho nemusím predstavovať) už nejaký čas rozmýšľal o ceste po bojiskách prvej svetovej vojny. Tie boli roztrúsené na všetkých svetových stranách. Rozhodol sa začať talianskym frontom. Taliani boli najprv spojencom Rakúsko-Uhorska a Nemecka. Po vypuknutí vojny zostali rok neutrálni. Po tajných rokovaniach s bojujúcou protistranou sa pridali na ich stranu aj vojensky. V máji 1915 zaútočili na Rakúsko-Uhorsko. Viac ako dva roky sa bojová línia vinula od Alp údolím rieky Soča (Isonzo) až po Jadran neďaleko Terstu.

Na tieto miesta viedla naša cesta v dňoch 12. až 14. júna 2017. Dnešná západná hranica Slovinska, kde sa vtedajší front nachádzal je od Senváclavu vzdialená viac ako 600 km. Preto aj naša autovýprava zložená zo Senváclavanov a Senondrejčanov vyrazila na cestu skoro ráno, o piatej sme už prechádzali Budínom. Voľakedy prisun vojska na front trval niekoľko dní. Dnes sú v tejto časti strednej Európy vybudované kvalitné diaľnice. Stačil nám deň. Obdivovali sme z okna aut Szekesfehervár, Balaton a neďaleko Malého Balatonu sme spravili krátku prestávku. Za chvíľu popri Nagykanizsi sme boli na hranici so

Ľubľanou. V ceste sa objavovali čoraz vyššie vrchy: Kamnícke a Savinské Alpy. Konečne prvá poznávacía zastávka – vysokohorské jazero Bled v Julských Alpách. Pri veslárskom klube sme obdivovali krásu jazera, ostrova s kostolíkom uprostred jazera a hrad nad ním. Poniektorí si omočili aj nohy vo vode jazera.

Pokračujeme severnou stranou Julských Alp a najvyšší slovinský vrch Triglav sa nám často ukazuje po ľavej strane jazdy. Prejdeme cez mestečko Kranjska Gora do poslednej slovinskej obce Rateče, kde krátko vydýchame s pohľadom na údolie Planice, ktoré lyžiarski fanúškovia poznajú ako miesto súťaží v letoch na lyžiach. Nakrátko (asi 25 km) prechádzame Talianskom popri mestečku Tarvisio, aby sme vyšli nádhernými serpentínami priamo na alpský hrebeň do sedla Predel. Tesne pred hranicou, ešte na talianskom území zastavíme pri pevnosti Predil. Pamätá si časy Napoleona I. a cisára Ferdinanda z roku 1809. Niečo si zajeme, obdivujeme pevnosť i výhľady a pokračujeme. Za hranicou pripomína túto dobu aj pamätník pri ceste. Strmými zákrutami zostupujeme do Sočskej doliny. Úzke údolie končí ďalšou pevnosťou Kluže. Tiež si pamätá Napoleona, ale aj boje prvej svetovej vojny. O pár sto metrov nad touto pevnosťou je ďalšia pevnosť Hermann. Na mieste zisťujeme, že pre zásobovanie hornej pevnosti museli vysekať cestu do skalného útesu, alebo sa šplhať po železných stupienkoch zapustených do skalného brala. V dolnej pevnosti

Slovinskom. Po zakúpení diaľničnej matrice (15 eur na sedem dní) sme pokračovali našou cieľovou krajinou. Z vozidla sme videli zámok v Lendave, vrchy nad Mariborom, množstvo tunelov pred

je malé múzeum a informačné stredisko. Môžeme obdivovať aj pekný pamätník na napoleonske vojny a veľké iniciály FJI (František Jozef I.) na svahu pod pevnosťou. Naša cesta stopami prvej svetovej vojny začala.

Pokračujeme v ceste mestečkom Bovec. Na vyše dvetisíc metrov vysokých vrchoch dokola prebiehali ťažké boje. Zľava prichádza samotná rieka Soča. Údolie sa zužuje, rieka preteká akýmsi kaňonom. Znovu sa rozširuje až pri mestečku Kobarid, ktoré prvá svetová vojna dostala do známosti sveta. Bohužiaľ, krvou, ťažkými bojmi, smrťou. Prezrieme si Kobaridské múzeum, kde sa dozvedáme a názorne uvidíme množstvo faktov, obrázkov, dokonca krátky film v maďarčine o bojoch v okolí. Ako sa dozvedáme práve tu v bojoch na jeseň 1917 začal svoju „kariéru“ vtedy poručík Rommel. Nad mestečkom sa vypína kostolík ako pripomienka utrpenia v tom čase.

Naša cesta vedie stále na juh. Popri a ponad riekou Soča. Vľavo na kopcoch boli „naši“, vpravo Taliani. Hlavná cesta obchádza mestečko Tolmin, v ktorého okolí bojoval aj 25. peší pluk z Lučenca. V jeho šíkoch aj môj starý otec. My odbočíme vpravo cestou strmo stúpajúcou na vrch Kolovrat (hraničný vrch Slovinska s Talianskom), kde sú dodnes zachované zákopy a opevnenia Talianov. Vo výške viac ako 1000 metrov nad morom obdivujeme krásne výhľady do údolí. Zároveň rozmýšľame nad nepochopiteľným správaním mocných tohto sveta, ktoré viedlo k toľkému utrpeniu a toľkej smrti.

Zídeme do údolia, ktoré je opäť úzke a otvorí sa až pred Gorice. Od slovinskej Novej Gorice asi 7 km od centra, kde v obci Volcja Draga máme ubytovanie. Po 700 km cesty konečne si môžu šoféri vydýchnuť.

Druhý deň našej púte po pamätných miestach bojov prvej svetovej vojny pokračujeme na talianskom území. Naš hotel má strategické postavenie, ani nie päť km od talianskej hranice. Prejdeme okolo Gorice k dolnému toku rieky Soča. Prvou zastávkou je Fogliano. Tu sa nachádza ústredný cintorín padlých vojakov Rakúsko-Uhorskej monarchie z dnešného talianskeho územia. Asi 10 tisíc mŕtvych! Cintorín je pekne upravený. V priečeli okrem tabule v maďarčine pripomínajúcej padlých je aj nedávno inštalovaná pamätná tabuľa

v slovenčine. Konečne aj naša slovenská pamäť sa hlási k našim predkom, ktorí vykrvácali pre slávu iných. Nebola to ich chyba a nebolo ich málo. Prejdite sa dnes dedinami Slovenska. Takmer v každej z nich sú pomníky - pripomienky tých, čo zostali na bojiskách prvej svetovej vojny. Možno napriek tomu, že stáli na nesprávnej strane boli to naši starí a prastarí rodičia. Pamätajme si ich. Aspoň sa priblížiť k úcte ako to robia v dnešnom Maďarsku. Aj my sme vencom uctili mŕtvych a ja sam pridám k slovenskej tabuli národnú stužku za nás nehodných...

Presunieme sa popri železnici pár kilometrov. Sme v Ridiopuglia. Priam ohromujúco pôsobí taliansky centrálny pamätník rozprestierajúci sa po oboch stranách železnice. Na východnej strane je postavený obrovský monument – kostnica viac s ako 100 tisíc mŕtvymi zakončený vo výšine tromi križmi. Každý jeden padlý má svoje meno. Pred nimi sarkofágy veliteľov na čele s vrchným veliteľom princom Savojským, ktorý má tmavý sarkofág. Oproti pamätníku na druhej strane trate je „bojový“ park, ktorý pripomína jednotlivé druhy talianskeho vojska (zaujal ma pomník cyklistov), doplnený o ukážku vtedajšej bojovej techniky. Pod ním múzeum Tretej armády, ktorá v týchto miestach bojovala. Monument dokončili v roku 1938 za pričinenia Benita Mussoliniho. Sám bojoval na tomto fronte.

Žiaľ, o rok bola v plnom prúde ďalšia veľká vojna, teraz už druhá... Uvedené cintoríny sa nachádzajú na dolnom toku rieky Soča. Od jeho ľavého brehu začína pahorkatina, ktorá nesie meno Kras (Carso). Tá bola hlavným cieľom talianskych útokov. Len asi 7 km od cintorínov je dedina San Martino del Carso, kde na hornom konci si uctíme pamiatku

Fotó: Jozef Schwarz

padlých uhorskej 4. divízie z Oradey. Menšia kamenná mohyla, ale Ale nezabudnutá. Maďarská trikolóra kam sa oko pozrie. Dnešní Maďari si pamätajú a chcú pamätať. Počas nášho krátkeho pobytu sa tam zastavili motorkári a jeden generál vo výslužbe. Všetci z Maďarska. A múzeum bojov v okolí, ktoré sa nachádza v budove na námestí prišiel pred štyrmi rokmi otvoriť prezident János Áder.

Podobne maďarským „duchom“ v podobe trikolór a iných národných pozorností sa vyznačuje aj o niekoľko km sa nachádzajúca kaplnka vo Visintini. „Maďarská“ kaplnka je meno, ktoré uvádzajú na informačných tabuliach. Pre nás Slovákov jej meno by znelo Uhorská kaplnka. Po príchode na parkovisko striedame mikrobús plný mladých ľudí, samozrejme z Maďarska. Početnosť vencov a stúh (aj našej výpravy) dokladuje, že tu sa stále nezabúda.

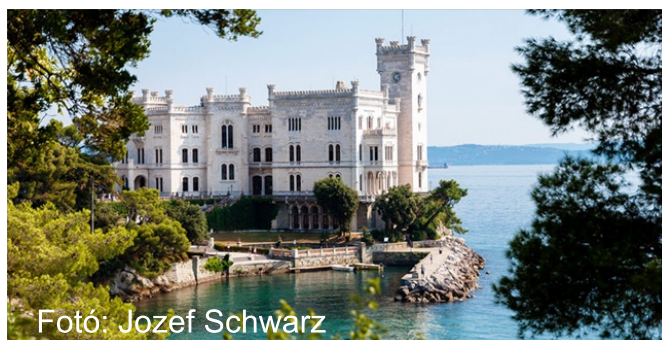

Fotó: Jozef Schwarz

Popoludňajší program venujeme ešte staršej histórii. Presunuli sme sa asi 40 km k moru do Castello Miramare. Áno, je to známy zámok Miramare, arcivojvodu Maxmiliána, brata cisára Františka Jozefa. Vedel si vybrať miesto. Tesne na útese nad morom bieloskvúci palác obklopený krásnymi záhradami. Nádherný výhľad na

mesto Terst a jeho zátoku. Po upokojujúcich chvíľach strávených na tomto mieste nám nedala pokoj myšlienka. Prečo to opustil a vybral sa oproti tragickému mexickému osudu?

Pri návrate na miesto ubytovania sme mali dobrý smerovník. Na vrchoch nad mestečkom bol dobre viditeľný nápis „TITO“. Večer opäť v hoteli vo obci Volcja Draga. Na hornom konci nášho bydliska sa nachádza vojenský cintorín z prvej svetovej. Taký malý. Iba asi tisíc hrobov! Spočívajú tu príslušníci 76. pešieho pluku zo Šopronu. Spomenuli sme si aj na nich...

Fotó: Jozef Schwarz

Tretí deň. Svoj cieľ – nezabudnúť na „našu“ účasť v prvej svetovej sme splnili v prvé dva dni. Čaká nás cesta domov dlhá iba 600 km. Prvé kilometre prechádzame Vipavskou dolinou, ktorú tiež zasiahli boje prvej svetovej vojny. Pokračujeme dobrými slovinskými cestami vysekané do skál a plnými tunelov k Postojnej známej svojimi jaskyňami. Na oddych a obed zastavujeme v Slovinskej Konjici. Opäť fujazdíme popri Maribore a Lendve do Maďarska. Pri Balatone zídeme z autostrády do Szantódu. Tu pri kompe si dáme zmrzlinu a potešíme sa pohľadom na Tihány na protihľadom brehu. Síce ešte nie na konci cesty ale s dobrým cestovateľským pocitom môžeme povedať: urobili sme správne!

Jozef Schwarz

Álomutazás Isonzóra, Doberdóra, Triesztre

Isonzó, Doberdó. Ezek a szavak eredetileg senkinek sem jelentettek semmit. Mára azonban nemzeti gyászhelyeink egyike. Akárcsak Muhi, Mohács vagy a Don-kanyar. Ahol honfitársaink sok tízezei vesztették életüket. A Földközi –tenger partvidékét mindenki mindig birtokolni akarta. A görögök a mai Marseille – Szicília – Krím-félsziget

háromszögén belül. A főnicíaiak Marseille, Tunisz, Jeruzsálem városokban is alkottak telepeket. A római birodalomnak az egész Földközi-tenger beltengere volt, ami a punoknak nem sikerült. Sem a vikingeknek, törököknek, araboknak. Magyarországnak mindössze két adriai kikötővárosa volt. A szomszédos Fiume, (mai

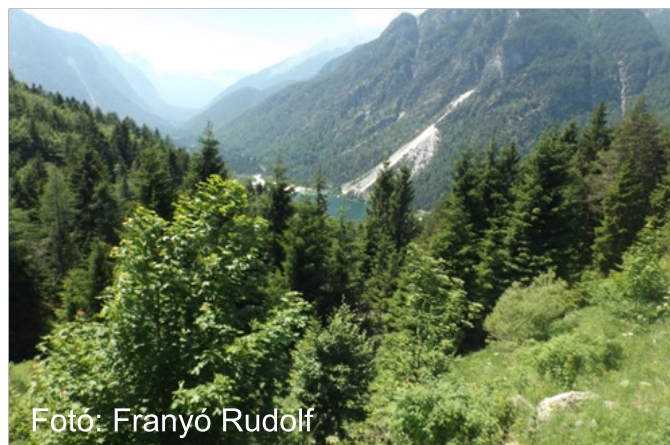
megnevezés szerint Rijeka). Ausztriának viszont csak annyi, mint egy Trieszt. Ami ha elvész, elvész az akkori elnevezéssel Fiume is. Itáliát három oldalról tenger határolja, de képesek voltak 480 000 (négy száznyolcvanezer) olasz életét feláldozni. Ugyanennyi sebesülten és hadifogollyal a néhány ezer fős Trieszt birtoklásáért. A mi veszteségünk fele az olaszokénak. A monarchia ragaszkodott Istriához, a három kikötővárosához, amit Isonzónál és Doberdónál tudtak megvédeni.

Rudolf vezet. Első uticélunk a Bledi –tó volt. Amit ezerötszázas hegyek vesznek körül és a szigetén lévő kolostorral Szlovénia egyik emblémája. Tovább utazva sokáig gyönyörködhetünk a 2866 méter magas („Háromfej”) Trglav teljesen havas három csúcsában. Ami több mint kettőszáz méterrel magasabb a Magas-Tátránál és egyúttal a szlovének címerét is alkotja. Ezután kétezerhatszázas hegyek következnek Jozef Schwarznak köszönhetően, aki idejében megakadályozza, hogy a közlekedési táblák beteretjenek az alattunk lévő alagútba. Ezeket a teljesen fehér csúcsokat a benzinkúttól is csodálhatjuk rövid pihenőnk alatt. Így érkezünk az Isonzó völgyébe. Észak-nyugati sarkában egy óriási tó van a kétezer méter feletti hegyek között (Alacsony–Tátra magasság).

Fotó: Franyó Rudolf

Rögtön az elején megnézünk egy Osztrák-Magyar erődöt. Az egy-két arasznyi széles lőrésen belül egy másfél centiméter vastag vaslemez van négy centiméter szélességnyi réssel. Ezután a front számtalan mesterséges alagútjának bejáratát tekinthetjük meg, a mellette lévő szikla alá bevált utánpótlási útjával együtt. És a másik oldalán lévő függőleges szakadékba erősített vasból készült létrafokokat. Szembe velük egy újabb erőd, előtte a Triesztet jelképező vasmacskával.

Fotó: Franyó Rudolf

Ezután érkezünk csak az Isonzó folyóhoz, ami a hóolvadás kivételével mindig, minden pontján átjárható. Miért tudta évekig megállítani a több mint félmillió olasz hadsereget? A mögötte lévő 2244 méter magas Krn hegy miatt. Emberfeletti. Ezzel a szóval jellemezhető mindkét fél katonai erőfeszítése. A tíztonnás lövegeket (ágyúkat) meredek, sziklás terepen kellett felhúzni a csúcsokig, ahol csak emberek, de lovak már nem tudtak mozogni. Szintén emberi erővel lett a Krn hegy sajtszerűen keresztbe kasul lyuggatva alagutakkal, hogy az ellenség lövészárkai mögé kerülhessenek. Hólavínak, kőomlások éhezés, sőt szomjazás közepette éltek, és haltak itt meg az emberek a három év tizenkét csatájában. Az egy méter széles, alacsony, fedett lövészárkokban csak lehúzott fejjel állhattak. A kétezer méter feletti front hőmérsékletét a téli félévekben csak mínuszokban lehetett kifejezni, mert itt egyetlen kályhának sem volt hely az átjárhatóság miatt. Élet-halálharc csontrepesztő hidegben. Mi kánikulában utazunk. Szinte lelkiismeret furdalásunk van, hogy közben fagyizhatunk (sörözhetünk).

A három nap tökéletesen meg volt szervezve. Franyó Rudolftól, Illés Györgytől és Jozef Schwarztól minden földrajzi és történelmi tudnivalót megkaptunk. Rudolf szavaival: „Ezután elmondhatjuk, hogy megjártuk Isonzót.” Mind a tizenkét isonzói csatát megnyertük, de a háborút elvesztettük. Nem a harctereken, hanem a tárgyaló asztaloknál. A kobaridi múzeum hűvös termeiben megnézhetünk egy magyar nyelvű tájékoztató filmet, a terep makettjét, fegyvereket és személyes valamint felszerelési tárgyakat, mindkét hadsereg részéről.

Ezután, a még éppen Szlovén oldalon lévő

szállodánkhoz utaztunk, amit Rudolf rendelt meg. Tiszta, olcsó, hűvösen kellemes. Parkolója felől legyező pálmákkal. Kilátással a pálmás kisvárosra. Másnap Doberdó az uticél, ami az Isonzó folytatása a tenger irányában, de tökéletes ellentéte annak. A kétszázhetvenöt méteres „csúcsával” egy alacsony, száraz karsztdomb. A második napon az olasz oldalon lévő emlékeket tekintjük meg. Először az Osztrák-Magyar temetőt. „Im Leben und im tod ewig vereint” (Az életben és a halálban örökre egyesülve) felirat olvasható a szemközti emlékművön, és ugyanilyen nevek a sírokon. Hétezer sír van, és ugyanennyi hősi halott van eltemetve a közös osszáriumban. Pilisszentlászlóiak a szentendreiekkal közösen, néma főhajtással (imával) helyezik el a nemzeti színű koszorút, vékony szlovák trikoloros szalaggal kiegészítve az emlékműre.

A fű a sírok között frissen le van nyírva. Innen a három személyautó az olasz haditemetőhöz hajt, ami szintén Redipugliában található. Százezer olasz katona nyugszik itt. Negyvenezer névvel ellátott koporsós fülkében „present” – „jelen” felirattal, és hatvanezer névtelen áldozat. Az emlékmű „kisebb hegy” méretű. Az udinei út

túloldalán emlékpark. Afrikai cédrusokkal, amik Csontváry kedvenc témái voltak. „Csontocska” szlovákul Kosztka. Valamint gyertyaformájú ciprusokkal. Itt láthatók a 30,5 centiméteres kaliberű lövegek, amiket az ellenfelek emberi erővel húztak fel a Krn hegy kétezer feletti csúcsaira. A mély hó miatt stafni fából készült „hóláncon”. Innen utazunk a Doberdó – fennsíkra, Ami tényleg sík, de alig magasabb a falunál. Az egész területet sűrű bokros erdő borítja már. Pedig az első világháborúban az aknáktól, a golyóktól és gránátoktól teljesen kopasz volt. Itt is megkoszorúzzuk a több méter magas emlékművet. Útközben látunk egy Waldorf iskolát. Innen a visintini Magyar Kápolnához utazunk. Jellemző az olaszok baráti mentalitására, hogy a magyar felirat

fölé kétszer akkora betűkkel felírták kegyelettel olaszul is: Capella Ungherese. Itt helyezzük el a harmadik koszorúnkat. A kápolna tökéletes állapotban van. A négy színes üveglablaka a szlovén, az osztrák, a magyar és az olasz címert ábrázolja. A lövészárkoktól ide lettek eltemetve a magyar hősök. Ebben a faluban elesettek.

A katonai kegyhelyek kétnapos végigjárása után jön a jutalom. Amiért a sokszázezer halottat követelő csaták dúltak. Trieszt. A sima, csillogó kék tenger mindent megbékítő végtelensége. A partján szikla. A sziklán egy hatalmas, kocka alakú hófehér palota. Kívülről körbejárható, a tajtékos hullámok csillogása és látványa idegnyugtató. A hullámtörő mögötti öböl vize sima és meleg. A pataokban legyezőpálma. (A „császári WC” egyszerű, tiszta és ingyenes). A parkolás fizetős, de a park szintén ingyenes. Az erkély korlátján cserepes jukka pálmák. Gyönyörű a kert és főleg a tenger. Ez volt Ferenc József bátyjának legutolsó európai rezidenciája. A hollandi és spanyolországi

Habsburg kapcsolatok miatt Miksa Mexikóba utazott uralkodónak, ahol viszont agyonlőtték. Utolsó királyunk IV. Károly gyűlölte a háborút. A gyors befejezés érdekében Isonzónál alkalmazott először harci gázt. Több ezer halottal. Ennek ellenére II. János Pál pápa a Vatikánban boldoggá avatta.

Jellemző a mai olasz felfogásra, hogy a volt ellenségeik emlékeit ugyanúgy őrzik, ahogy a saját katonáik hagyatékát ápolják. Hazafelé megállunk a

Balatonnál félórás pihenőre. A fent leírt kirándulás költségeiről röviden: - A kétéjszakás szállás légkondicionált, tágas, fürdőszobás, kétágyas szobákban reggelivel, személyenként **40 EURO**, az 1600 kilométer megtételéhez a hozzájárulás szintén személyenként **10 000 Forint**. Köszönet a gyönyörű kirándulásért és a példás szervezésért, úgy a látnivaló, mint az anyagiak terén.

Losonci Miklós mérnök

Tallózás A régi Ludové Noviny-ból

1962 június 21-én megjelent számból:

Senváclavskí školáci majú vážne problémy s maďarčinou

Slováci v pilišskej obci Senváclav pred druhou svetovou vojnou boli uzavretí od sveta, čo však z národnostného hľadiska malo aj dobrý účinok; tomu môžu totiž ďakovať, že nezabudli svoj materinský jazyk. Ešte aj teraz, v roku 1962 prevažne väčšina prváčikov miestnej základnej školy veľmi zle hovorí po maďarsky. Učiteľka maďarčiny má veru veľké ťažkosti aj vo vyšších ročníkoch. V poslednom čase sa to ale začína meniť, lebo v materskej škole sa už učia všetko iba po maďarsky. (25/1962)

A pilisszentlászlói iskolásoknak komoly problémái vannak a magyar nyelvvel

Szlovákok a pilisi községben, Pilisszentlászlón a második világháború előtt el voltak zárva a világtól, ami viszont nemzetiségi szempontokból előnyös volt: ennek köszönhetik, hogy nem felejtették el anyanyelvüket. Még jelenleg is, 1962-

ben az első osztályosok döntő többsége nagyon rosszul beszél magyarul. A magyar nyelv tanítónőjének bizony a felsőbb osztályosokkal is nagy nehézségei vannak.

Az utóbbi időben azért ez már kezd megváltozni, mert az általános iskolában már mindent magyarul tanulnak.

Olvastam a fent jelzett Ludové Noviny 55 évvel ezelőtt megjelent számában.

Így sikerült lefordítanom az immár 55 éves újságcikket.

Ezzel kapcsolatban az alábbiakért ragadtam tollat, illetve ütögetem a számítógépem billentyűzetét.

1962 őszén huszonhárom társammal együtt kezdtem a nyolcadik osztályt. Tehát nagyon jól emlékszem, hogy 1955 őszén első osztályos koromban nem tudtam magyarul, és nem voltam egyedül ezzel a problémával.

Áldott emlékezetű Bumbera

Margit tanító néninek bizony sokat kellett kínlódnia velünk. Példaértékű, szívvel, lélekkel tanító pedagógus volt, aki ezt a nyelvi problémánkat sajtóságos szótárával próbálta megoldani, mégpedig:

kerítés – plot, kéve – sznop, sár – blato, arany – zlato, stb. Így gyakoroltunk énekelve órakezdés előtt is.

Többen panaszkodtak, panaszkodnak jelenleg is

azok közül, akik azokban az időkben tanulták az írás, olvasás és számolás tudományát, hogy az akkori tanítók megverték azt, aki óráközti szünetekben szlovákul beszélt. Ebből annak idején nemzetiségi gondok is adódtak. Magam részéről megértem a tanítókat, hiszen minden lehetőséget megragadva azt akarták, hogy minél előbb essünk

túl a nyelvi nehézségeinken. Fél évszázad elteltével most éppen ellenkező gondok léptek fel már óvodás kortól kezdve. Elfelejtettük már nagyszüleink mondásai közül talán a leglényegesebbet: „**Kolko jazik, tolko clovek**” (Ahány nyelv, annyi ember).

Franyó Rudolf

Polgárőrségünk felhívása a szünidőre!

Néhány jótanácsunk:

- Adódik úgy, hogy ameddig a szülő dolgozik a gyermeke játszótérre, barátokhoz, ismerősökhöz látogat el. Minden esetben beszéljük át közösen gyermekünkkel, hogy csak az előzőleg megbeszélt helyre menjen játszani, a hazatérés időpontját határozzuk meg.

- Amennyiben gyalogosan, vagy kerékpárral közlekedik gyermekünk, ne feledjük vele átbeszélni a közlekedési szabályok betartását!

- Kerékpározás, gördeszkázás, görkorcsolyázás alkalmával viseljen védő felszerelést, bukósisakot.

- Beszéljük meg gyermekünkkel, hogy idegenekkel szemben legyen körültekintő. Tudjon nemet mondani, amennyiben idegen ember arra kéri, kísérje el valahova, mert mutatna, vagy adni szeretne neki valamit.

- Tudatosítsuk benne, hogy abban az esetben, ha egyedül tartózkodik otthon, ne engedjen be a lakásba ismeretlen személyt, egy esetleges telefonhívás alkalmával ne árulja el, hogy egyedül van otthon.

- Otthon is történhet baleset, így ennek elkerülése érdekében beszéljünk a gyermekünknek az elektromos berendezések szakszerű használatáról.

- az értékek megóvása is kiemelt fontosságú, így készpénzt csak annyit tartson magánál, amennyi feltétlenül szükséges.

- Tanítsuk meg gyermeküknek, hogy otthonról történő elinduláskor gondosan zárja be a nyílászárókat, a lakáskulcsot ne tegye látható helyre.

- A kerékpár legyen felszerelve a jogszabályban meghatározott tartozékokkal.

- láthatósági mellény viselése lakott területen kívül és rossz látási viszonyok között (éjszaka) kötelező!

- A kerékpározáskor legyenek mindig kiszámíthatók, bekanyarodáskor, sávváltáskor kezüket kitéve jelezzék irányváltóztatási szándékukat.

Figyeljen hátizsákjára, táskájára, kerékpárját ne hagyja őrizetlenül, vagy lezáratlanul.

Közösen beszéljük meg ki az a személy a lakókörnyezetben, akihez baj, illetve veszély esetén fordulhat.

Segélyhívó: 112.

*Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület*

Szent László Napi koszorúzás és rendezvénybiztosítás

2017. június 24-25-én került megrendezésre Pilisszentlászlón Önkormányzatunk szervezésében a Szent László Nap.

Polgárőrségünk a rendezvény biztosítása előtt megkoszorúzta a Fő téren a Kápolna mellett lévő Szent László szobrot. Koszorút Kocskovszki István polgárőrünk helyezte el. Koszorúzáson elnök helyettesünk Franyó Rudolf és több polgárőrünk, Mihics Krisztián, Pálincás Margareta, Soláry Józsefné, Sárai György, Winkler László vett részt. Ezúton köszöni meg Polgárőrségünk Dombai Gábornénak (Jutkának) a koszorú elkészítését! Polgárőrségünk Dr. Túrós András OPSZ elnök által megfogalmazottak szerint „Szent László szellemében dolgozni és tenni” próbál megfelelni a hétköznapiakban.

Franyó Rudolf elnök - helyettes kezdeményezésére a polgárőrök a Szent László szobor megkoszorúzása után megkoszorúzták az Iskolában

elhelyezett I-II világháborús emlékművet is.

Érdekességként megemlítendő, hogy az 1. Háborús hőseink tiszteletére elhelyezett koszorú megjárta I. világháborús hőseink halálának színhelyét és ott igen nagy kegyelettel a borzalmas front tanúja, az Isonzó folyó vizében lett mártva, majd imádkozást követően onnét kivéve, majd hazahozva azoknak emlékművére lett helyezve, akik hadba vonulásuk után sajnos többet már nem láthatták szülőfalujukat és szeretteiket.

A koszorúzások befejezése után az egyesületünk tagjai a Béke utca végén lévő focipályánál a rendezvény rendfenntartását biztosították.

Önkormányzat részéről Rudolf János képviselő (főszervező) megköszönte a polgárőreink aktív részvételét a rendezvény lebonyolításában.

*Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó egyesület*

Rongálás

Polgárőrségünk észlelte, hogy a Pilisszentlászló Fő téren a községháza sarkán lévő nyilvános telefonfülke üvege be van törve. Az esettel kapcsolatban értesítettük a Szentendre Rendőrkapitányságot és Önkormányzatunkat. A rendőrség gyorsan reagálva megkezdte az eset kivizsgálását.

Pilisszentlászló, 2017. június 15.

*Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület*

Községháza

A községháza a településünk legfőbb, legfontosabb épülete, ugyanakkor éppen erről az épületünkről van a régi időkben a legkevesebb írásbeli anyagunk. A község központjában lévő elhelyezése egyértelműen arra utal, a község megalakulásától előljárósági épület volt.

A nagyságára való tekintettel minden bizonnyal

a mindenkori jegyzőnek a lakásául is szolgált.

A falubírók a módosabb gazdákból kerültek ki, tehát nekik nem volt szükségük lakásra. Az épület homlokzata

neobarokk stílusjegyeket tartalmaz. Falszerkezetét még régebben több helyen is megvizsgáltam, és egyértelműen kijelenthetem, hogy a falazat kőanyaga, főleg a felmenő falszerkezeteket illetően, többségében a „nadvinyicskai” bányában található puha kőből készült, a hézagolt padlószint falazata leginkább a közeli erdőkben található erdei terméskőből készült. Ugyanakkor nem a helyi szokásnak megfelelően agyagos sárba rakva, de

meszes habarcsba. Vakolata szintén meszes habarcs és nem agyagtapasztás. A habarcsból való homokot, valószínű az apátkúti patakból szedték és rostálták át. Az épület jelenlegi nagyságában, állapotában a 19. század elején készülhetett. Jobb szárnyában a II. világháborút követően mozi is

működött. A másik szárny egy része néhány tanácselnökünknek, előtte jegyzőinknek lakóhelyül is szolgált. Nagyon érdekes, hogy a Historia Domusban, ahol a mindenkori plébános úr a községházánál jelentéktelenebb apróságokat is

bejegyzett, még utalás sem található a községházáról. Bár az épület keletkezését bizonyos mértékben homály fedi, akkor is, mint a település mindenkori előjáróinak székhelyét és irányító központját, bátorodom javasolni az értéktárunkba való felvételét.

Tisztelettel, Franyó Rudolf

Tallózás

Szentendre Újság, 1916. június 18-ai számából

Az első világháború a helyi sajtó tükrében, a korabeli polgár szemével:

„A magyar állam ismét kérő szóval fordul polgáraihoz. Megtámadott hazánk újabb áldozatra kéri itthon lévő fiait. Töltény, ruha, felszerelés kell diadalmas hadseregeinknek, hogy kivívhassák a végső győzelmet.”

A végső győzelem azonban késik, és egyre reménytelenebbnek tűnik.

„Lángba borult a világ, soha nem látott méretekben pusztulnak az emberek és javak. És mi, akár a tűzoltók, mentünk és mentünk. Létünkért, fennmaradásunkért harcolunk.”

A végső győzelem helyett az úri önkénynek köszönhetően aztán jött TRIANON és szétszabdalták a különböző ajkú népek hazáját, az ezeréves Nagy Magyarországot.

Franyó Rudolf

Egy tragédia emlékére

1983. június vége felé épp ilyen meleg „fullasztó” nyár kezdődött, mint amelyet ma is megélünk. A levegő szinte naponta „tele” volt villamos töltéssel, minden pillanatban „leszakadhatott” volna az ég. Aztán június 21-én, az éjfél utáni órákban „le is szakadt”. Óriási vihar indult Oroszlány, Tatabánya, Mór, Bokod, Pusztavám területén és a környéken.

Ömlött az eső, dörgött, villámlott, zúgott a szélvihar – úgy rendesen.

Az Oroszlányi

Szénbányák Márkushegyi Bányauzem É-I Bányamezőjében az éjszakai műszakban folyt a termelés.

A vihar, a villamosan túltöltött légköri viszonyok, a villámlások, a bányának áramellátási problémát, sőt, áramkimaradást is okoztak. A bánya létfontosságú főszellőztető gépe is – sajnos – megállt!

Az ország legnagyobb, alig pár éve termelő mélyművelésű bányájának szellőztetése leállt, emiatt a felszaporodott metángáz berobbant és a bánya gyakorlatilag „elszállt”.

Mintegy négyszáz méter mélyben, iszonyatos erejű sújtólégrobbanás rázta meg a földalatti térség valamennyi vágatát, fejtését. Végigsöpört mindenütt, és irtott mindent. Légajtókat, gépeket, villamos berendezéseket. és bányászokat... Aztán, szinte azonnal, iszonyú munka indult a kollégák, a munkatársak mentésére.

A riasztott tatabányai és oroszlányi bányamentők a bányamentő autóból egyenesen rohantak a függőleges aknához, hogy leszálljanak a bajbajutottakhoz. Emberfeletti munkát végeztek.

A tatabányai és a móri kórházból szinte azonnal ott voltak orvosok, ápolók. A felolvasó terem, mintegy kórház, megtelt sebesültekkel és lassan szembe kellett nézni a tényekkel.

A bányamentők sorban hozták az égési és mechanikai sérülésekkel, szénmonoxid mérgezésben elhunyt munkatársaink, barátaink

holttesteit. Lakatosok, vágárok, aknászok villanyszerelők, szállítók, gépkezelők. bányászok...

És a vége: 33 magyar és 4 lengyel munkatársunk maradt alul az elemekkel vívott küzdelemben... És nem is tudni mennyi sérült, aztán vége, csak a nagy csend vett körül bennünket.

Ez a szomorú esemény 34 évvel ezelőtt június 21-én történt. A márkushegyi bányauzemnél e szomorú esemény kapcsán a Nagy Benedek szobrászművész készítette emlékmű előtt minden évben, ilyenkor koszorúznak és eléneklik gyönyörű himnuszukat: „Szerencse fel, szerencse le...”

Bányászhimnusz

(Rövidített szöveg)

*Szerencse fel! Szerencse le!
Ilyen a bányász élete.
Váratlan vész rohanja meg,
Mint bérc tetőt a fergeteg.*

*Nem kincs után sóvárgok én,
Bányász kislányt óhajtok én.
Bányász kislányt óhajt szívem,
Ki szívében bányász legyen.*

*És hogyha majd a föld ölében
végóránkat éljük,
Isten kezében életünk,
Ő megsegít reméljük!*

*Te kisleány ne bánkódjál
Bányászként halni szép halál!
Égekbe szállani fel, fel!
Szerencse fel! Szerencse fel!
Szerencse fel!*

Hiteles szemtanú elbeszélése alapján lejegyezte:
Franyó Rudolf

Sakk

Aljechin, Alekszandr Alekszandrovics (1892-1946) a harmadik világbajnok 1927-1946 ig. Bár 1935 és 1937 között Auwe birtokolja a címet. Az arisztokratához tartozó felsőbbrendű ember, aki már gyerekkorában megszokta, hogy parancsol, és rabszolgáit megveti. Büszke cári tiszt, féktelenül szenvedélyes és élvhajászó. A forradalom börtönbe, aztán száműzetésbe, majd kétségbeejtő bizonytalanságba kergette. Mivel nem lehetett élet és halál felett parancsoló úr, kénytelen lesz minden szellemi mohóságát és alkotói kedvét, vad és zabolátlan hatalomvágyát a sakktábla 64 mezőjén kiélni.

Sóvárgott az elveszett úri élet után, végletekig megfeszített idegei keresték a kábulatot, ezért bort és tömény szeszt vedelt. Hajszolta a pénzt, többször nőszült, keresve a gazdagságot és a hatalmat. Ha valaki bármiben ellenszegült, nyomban az ellensége lett, azt gyűlölte és igyekezett minél jobban megalázni. Így járt Nimzovics is Bled, 1931-ben. Francia védelem, Aljechin tudta, hogy ellenfele „Francia védelmet játszik méghozzá a róla elnevezett Nimzonics rendszert. Éppen ezért már a megnyitásban gyalogokat áldoz.

1. e4 e6 ; d4 d5; Hc3 Fh4; He2 dxe4; a3 Fxc3 x; 6. Hc3 f5; f3 exf3; Vxf3 Vxd4;

Nimzovics fejét vakarva azt mondja: „Ön úgy kezel, akár egy zöldfülűt”. Ajechim nem válaszol csak lép...

9. Vg3 Hf6; Vxg7 Ve5x ; Fe2 Bg8; Vh6 Bg6; Vh4 Fd7; 14 Fg5 Fc6; 0-0-0 Fxg2; Bhe1 Fe4; Fh5 Fh5 Hxh5> Bd8 x Kf7; 19. Vxh5 sötét feladja (1.0) Miért?

Híres könyve Aljechin 300 játszmája saját elemzésével.

Meglepetést keltett, hogy Capablanca elleni vb.páros mérkőzésre előteremti a hatalmas pénzüsszeget, és Buenos Airesben legyőzi a verhetetlennek hitt világbajnokot. Mindenkitől elhagyatva 1946. március 24-én halt meg Estorilban. Nem tisztázott, hogy öngyilkos lett, vagy egyszerűen már a végét járta, esetleg más történhetett. Sírja a párizsi Montparnasse temetőben található a világ egyik legnagyobb sakkozójának.

Várjuk a véleményeket a játszmáról! Sok sikert!

*Tusák József
sakktanár*

Korabeli filmhíradó-részlet

A Duna Komáromtól Mohácsig

1965-ben hat hullámban érkezett és három hónapig tartott az áradás a Dunán. Budapesten június 18-án tetőzött a víz 845 centiméterrel. A korabeli híradó ugyanazokat a veszélyzónákat mutatja be, amelyeket ma is fenyeget az ár. Komárom,

Esztergom, a Szentendrei-sziget, Tahitótfalu, Pócsmegyer, Surány, Horány, Szigetmonostor, Leányfalu, Szentendre, a Római-part, a Hajógyári-sziget, a Margitsziget és így tovább, egészen Mohácsig.

Franyó Rudolf

52 éve történt

A fent jelzett árvíz miatt a Szentendrei-szigeten elvetett gabonát, számos helyen nem tudták kombájnokkal learatni, ezért a hagyományos módon kézi erővel kellett elvégezni az aratást.

....A már említett 1965-ös dunai árvíz miatt kombájnokkal az átázott talaj miatt a szentendrei szigeten lévő Tahitótfalun sem tudtak aratni.

Községünkben egész családok, brigádok, mentek hagyományos módon learatni a kint maradt gabonát. Az aratási munkáknál férfiak, lányok, asszonyok, gyerekek egyaránt részt vettek.

Pilisszentlászlóról teherkocsi platóján vitték a jelentkezőket, akiknek a kétheti ételt, ami leginkább szalonnából, szárazkolbászból, sonkából állott.

A kaszákat, a hozzávaló, üllőket, kaszaverő kalapácsokat, gabonaterelő vesszőket, gereblyéket, villákat és az éjszakai alváshoz szükséges takarókat szintén magunkkal kellett vinnünk.

Történelmi regényt lehetne írni ezekről a valóságban megtörtént eseményekről.

Igyekszem néhány mondatban összefoglalni a történeteket.

Az aratás előtti napokban megjelentek a verbuváló agitátorok. Egy hold learatásáért, amelyhez a terület lekasználása, a lekaszált gabona kézi összegyűjtése és kévékbe kötözése azok szakszerű deponálása 13 kévés keresztekben, és a terület gereblyézése az így összegyűlt gabona villával keresztekhez való hordása.

Egy adott földterületből a különböző brigádok, családok vezetőinek az agronómus munkavezető négyszögölével kimérte a learatni kívánt földterület nagyságát.

Az aratás teljesítményben volt kiegyezve, amely szerint egy hold a fent leírt módon learatott gabonáért 150 kg. szemes takarmányt ígértek a Szakszövetkezet kortesei, amikor községünkben az aratókat toborozták.

Az első vita tárgyát a hold területének nagysága képezte. Mi szentlászlóiak általában az egy hold területe alatt a magyar holdat értettük, ami 1 200 négyszögölnek felelt meg. Az agronómus mikor egy hold learatandó területhez 1600 négyszögölt mért ki, János bácsi megszólalt.

- Agronómus elvtárs úr, négyszázzal többet mért!

- Aztán miért, János bátyám szerint negyvenszer negyven négyszögöl az, mennyi?

- „Aztat” én nem tudom, de hogy nem ezerkettőszáz az, biztos. Nos, az agronómus elvtárs, akinek szüleihez még a két háború közötti időben községünkben többen jártak aratási meg egyéb mezei munkákra jól ismerte János bácsit, meg csoportunkból több idősebb férfit, asszonyt is, ezért gyorsan reagált.

- János bátyám biztos a magyar holdra gondol!

- Ejnye Matyej (az agronómus neve Máté volt, de idegességébe magyarul nem

jutott eszébe, ezért szlovák megfelelőjét Mátyus - Matyej mondta) a keserves rézangyalodat hát nem a szigeti magyaroknál vagyunk? Hogy jönne rátok olyan árvíz, hogy csak az a kakas látszódna ott a templomtornyotokon! - lódított kezével a református templom irányába.

Agronómus tréfának vette és velünk együtt nevetett. Aztán elszámolási egységként az ezerhatszáz négyszögöles területű holdban kiegyeztünk.

A következő vita tárgyát, de ez már közöttünk zajlott az képezte, hogy melyik csoport vagy család, milyen területet kap.

A holdankénti szemes takarmány átlag jutaléknak számított. Tehát nem a learatott gabona cséplési hozadéka után kaptunk részt, hanem a holdankénti 150 kg. szemes takarmány a learatott területre vonatkozott. Így természetesen mindenki a ritka termésű gabonátáblákat akarta learatni, amelyből kevesebb munkával lényegesen többet lehetett elvégezni. A sűrű termésű, vagy szél által ledöntött terület egyik csoportnak sem kellett. A csoportok között sokszor komoly viták, veszekedések alakultak. A végén azonban minden alkalommal sikerült megegyeznünk. Mindenkinek jutott a jóból és a rosszabbikból is.

Az ebédet az akkori Vöröskő étteremből Csörgő bácsi hordta lovas kocsival.

Egy hordó sört is hozott, amit szénsav nem lévén, pumpa segítségével mért ki.

Azonban a nagy melegben az üdítőnek szánt ital szinte felforrósodott. Ebédkor árnyékos helyet kerestünk, ahol a nagy kánikula miatt étkezés után pihentünk egy- két órásckát.

A férfiak kihasználva ezt az időt, kaszaikat kalapálták. Késő estig dolgoztunk, mire a traktor vontatta pótkocsival szálláshelyünkre megérkeztünk, már sötétedni kezdett. Az iskola egyik tantermében a szó legszorosabb értelmezése szerint a padlón, vastagon szétszórt szalmán aludtunk. Esténként mikor még jó meleg volt, a magunkkal hozott pokrócot a szalmára terítve másik takaró híján takaratlanul, hajnal felé mikor hűvösödni kezdett, pokrócunk alá bújva a csupasz szalmán aludtunk.

Nos, ezt az alvást sem élvezhettük sokáig, mert mire virradni kezdett már szedelőzködni kellett.

Tisztálkodási lehetőségnek ennyi embernek az ereszcatorna alatt elhelyezett benzines hordó szolgált, amelynek a tetejét kalapácsokkal lefeszítettük.

Az iskola utcájának vége a Duna partjához vezetett, ezért, akik kevésbé voltunk fáradtak, oda jártunk tisztálkodni.

Az árvízvédelmi töltés olyan meredek volt, hogy csak fenekünkön csúszva tudtunk leérni a vágyva várt vízhez. Visszafelé egymást tolva, avagy húzva négykézláb tudtunk az utca szintjére kerülni.

Asszonyok, idősebb férfiak a szomszéd házak ásott kútjaiból próbálkoztak egy, két vödör vizet kérni, nagyon sokszor eredménytelenül.

Természetesen voltak humánusabb gazdák, akik beengedték az asszonyokat udvarukba, sőt még saját lavórjukat is kölcsönadták. Ugyanakkor akadtak olyanok is, akik bezárták előlünk a kaput.

Így járt András is, aki néhány sorstársával egy- két fröccsre betért a közeli „Kuckó” kocsmába, amelyet a kocsmáros neve után Szekeres kocsmának is neveztek. A fáradt, naptól meggyötört testeknek az elfogyasztott néhány fröccs megtette hatását. Szálláshelyre indulván a kuckóból Andrásnak eszébe jutott, hogy jó lenne kérnie valamelyik útban eső házból egy vödörnyi vizet a tisztálkodásra. Az egyik ház kapuját megkopogtatva illedelmesen beköszöntött, majd elmondta kérését. A ház ura a köszönés nem fogadván a kérést meg sem várva, udvarából besétált a házba.

András felháborodásában a kaput rugdalván, szórni kezdte áldásait, jó kívánságait a ház összes népére beleértve annak felmenőit és az összes szigeti magyart is.

Nos erre a gazda Andrásra kezdte uszítani kutyáit. Igen történtek velünk ilyen, és hasonló esetek, abban a községben, amelynek gabonáját igyekeztünk verejtékező homlokunkkal emberfeletti módon a múlt századi cselédsorsnál is rosszabb életvitelek között a megmentett értékhez képest, elenyésző fizetségért megmenteni.

Tájékoztatásul még annyit, hogy egy holdnyi területű gabonából kicsépeltek akár 3 000kg. szemes takarmányt de a legrosszabb termést adó táblákból is kijött a 2 000 kg. Nekünk, akik elvégeztük a munka dandárját, az általuk megállapított jutalékunk ennek mindössze 5- 8 %- volt.

A fenti eseményeket igazolván, Hupek Béla akkori sorstársam segítségével emlékezetemben lévő személyek közül néhányuk nevét csoportok illetve, családok szerint az alábbiakban leírom:

Dombai Béla erdei munkás.

Benkovics János lakatos

Berta József kovács

Ők hárman alkottak egy csoport közösséget.

Benkovics János és Berta József

Izbégről nősült Pilisszentlászlóra. Dombai Béla

bácsi, akit sokévi katonáskodás és az azt követő hadifogság megkeményített alacsony növése ellenére a legkeményebb munkavégzés közben is humorizált.

Dombai János ács.

Dombai Jánosné erdei munkás.

Dombai Pál ipari tanuló.

Házaspár 17 éves asztalos ipari tanuló gyermekkel, mint család végezte az aratás nehéz munkáját.

Csernyík András.bányász

Kunyík János erdei fogathajtó.

Id. Galda Gusztáv erdei munkás.

Ifj. Gálda Gusztáv gépkocsivezető

Petkó János építőipari betanított munkás.

Hornyák László építőipari betanított munkás.

Necsnyík Ferenc építőipari betanított munkás.

Ők egy csoportban dolgoztak, a legnagyobb területet ez a csoport aratta. Életerős, kemény munkában edzett férfiak voltak. Az egy főre jutó átlag eredményben viszont nem ők voltak a legjobbak.

Elsík László erdei munkás

Elsík Lászlóné erdei munkás.

Középkorú házaspár az elvállalt terület learatását kettesben végezték.

Dombai Lajos erdei munkás.

Dombai Lajosné erdei munkás.

Dombai Jenő ipari tanuló.

Házaspár fiatal géplakatos ipari iskolás gyermekkel küzdöttek.

Id. Hornyák József bányász, volt megbízott tanácselnök.

Ifj. Hornyák József ipari tanuló.

Katonaviselt és hosszú hadifogságot szenvedett, majd megözvegyült édesapa esztergályos ipari tanuló fiával kettesben vette ki részét az aratás kemény munkájában.

Id.Hupek László bányamester.

Ifj.Hupek László ipari tanuló.

Hupek Béla ipari tanuló.

Édesapa szabadságát kivéve a bányaművelési feladatott helyettesére bízván

a tizenhat éves géplakatos tanuló Béla és az erősebb tizenhét éves kovács tanuló fiával végezte az elvállalt terület learatását.

Id. Franyó Rudolf bányász.

Franyó Ferencné építőipari dolgozó.

Ifj. Franyó Rudolf ipari tanuló.

Franyó Mihály betongyári dolgozó.

A háborút megjárt idős édesapa, háromgyermekes férjezett lányával és tizenhat éves kőműves inas fiával küzdött a család éves gabonaszükségletének reményében.

Idősebb fia Mihály a betongyári délelőtti műszakja után járt ki felváltani a kaszálásban belefáradt idős édesapját.

Necsnyík Ferencné Ilonka, úgy emlékszem a nővéremmel együtt szintén velünk vett részt az aratásban.

A fenti névsor közül az eltelt 52 év alatt sokan elhaláloztak, de még

néhányan élnek közülük, akik most már egy pohár sör mellett az eltelt idő távlatából derűvel emlékeznek a kegyetlen napokra.

Nagy népi költőnk Petőfi Sándor Huszadik század költői című verséből idézve:

„Nagy mulatság, férfimunka volt”.

Az aratás végén a Szakszövetkezet ígért szavát betartva minden csoportnak megadta a learatott gabona után járó illetményt.

Cséplés után Zsákokkal hónunk alatt mentünk Tahitótfalura, ahol a learatott gabona függvényében kérhettünk búzát, rozst vagy árpát.

Járandóságunkat nevünkkel jelölt zsákokba raktuk, amit a Szakszövetkezet, mindenkinek, díjtalanul házhoz szállított.

Nem voltunk háborús hősök, de a learatott terület környékére emlékkövet, vagy a szállást adó iskola falára kis emléktáblát nevek nélkül megérdemelnénk.

Az aratás befejezése után, hogy a „három hetes vakációm hátralévő napjai ne vesszenek kárba”, édesapámmal elmentünk tuskót hasítani....

Franyó Rudolf

I. László Király

1095. július 29. halt meg I. László királyunk.

I. Géza halála után Magyarország királya, testvére, László lett. I. László – hasonlóan Gézához – Lengyelországban született (édesanyjuk lengyel hercegnő volt). Származását illetően Európa bármely trónján ülhetett volna! Nyitrán nevelkedett ugyanúgy fejedelemnek volt kinevezve – előbb Biharban, majd Géza trónra lépése után, Nyitrán is. Krónikák emlegetik, hogy László jól forgatta a kardot. Mikor trónra lépett, bebizonyította, hogy megfontolt, előrelátó uralkodó. Megerősítette a központi királyi hatalmat. Uralkodásával az országban befejeződtek a belviszályok. Kiépítette az egyházi és világi igazgatást, sok törvényt adott ki. Viszályban, amely kitört VII. Gergely pápa és IV. Henrich német császár között, a pápa oldalán

állt. Ezért a katolikus egyházfő hamar elismerte királynak, és támogatta Magyarországnak a német birodalommal szembeni függetlenségi törekvéseit. Magyarországhoz csatolta Horvátországot, kelet Erdélyt, és idővel Halicsot is.

I. László Magyarország legismertebb uralkodói közé tartozik.

Nagyon gondoskodott az egyház fellendüléséről. Megújította a nyitrai püspökséget, Zágrábban püspökséget alapított, felújított és építtetett több templomot és kolostort. Közbenjárta I. István király (aki nagyapját, Vazult megvakította) szentté avatásában. 1192-ben I. Lászlót is szentté avatták.

I. László rendeleteiből

„Ha valaki nem tartja be a vasárnapot és az ünnepnapokat, nem szenteli, vagy nem börtöl a száraz napokat nem tartja be (pazarol) templomba nem jár, vagy saját halottait nem a templom mellé temeti, had börtöljön tizenkét napig kenyéren és vízen, a sírhanton. Amennyiben úr testét a szolgának vagy szegény vendégének vagy falubelijének nem a templom mellé temeti, ugyanúgy legyen megbüntetve.”

Képes krónika írja I. Lászlóról hiteles összefüggésben: - *„Miután Géza fejedelem és László Isten segítségével diadalt arattak, a megölt halottak fölött háromszor áldást kértek. Mikor László fejedelem, aki rendkívülien mélyen vallásos volt, látta az ezerszámra megölteket, annak ellenére, hogy azok ellenségei voltak, egész testében megrázódva fölöttük zokogott. Nagy siralmában haját tépte és arcát kaparta, mint édesanya fiainak temetésén”.*

Kivonat, Franyó Rudolf: Uralkodóink egy évezreden át c. könyvéből.

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Nyomda, nyomdai előkészítés: Technova 2004 Kft. | technovaszentendre@gmail.com • 06 30 280 5189

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015